

ดำนิยมเกี่ยวกับการทำงาน กับการถ่ายทอดการทำงาน และลักษณะทางจิตใจของ ประชากรไทย

ดร.อ้อมเดือน สดมณี *

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาว่าประชากรไทยที่ได้รับการถ่ายทอดการทำงานจากบิดามารดาและมีความเชื่ออำนาจในตนต่างกันจะมีค่านิยมในการทำงานด้านต่างๆ เป็นอย่างไร (2) ศึกษาว่าประชากรไทยที่ได้รับการถ่ายทอดการทำงานจากโรงเรียนและมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่างกัน จะมีค่านิยมในการทำงานด้านต่างๆเป็นอย่างไร (3) เพื่อศึกษาว่าลักษณะทางจิต-สังคม ตัวใดสามารถทำนายค่านิยมในการทำงานแต่ละด้าน ผลการศึกษาพบว่า (1) ค่านิยมในการทำงานด้านความมีอิสระแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างความเชื่ออำนาจในตนและการถ่ายทอดการทำงานจากบิดามารดาในระดับ .05 (2) ค่านิยมในการทำงานด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านวิถีชีวิต และด้านความสัมพันธ์กับหัวหน้า แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และการถ่ายทอดการทำงานจากโรงเรียนในกลุ่มเพศหญิง (3) การถ่ายทอดการทำงานจากพ่อแม่ทำนายค่านิยมการทำงานได้ 13 ด้าน

ความเชื่ออำนาจในตนทำนายได้ 10 ด้าน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทำนายได้ 7 ด้าน การถ่ายทอดจากโรงเรียนทำนายได้ 8 ด้าน จากค่านิยมการทำงาน 16 ด้าน

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านโครงสร้างเชิงเศรษฐกิจและสังคมไปอย่างมาก ส่วนหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงนี้มีผลมาจากนโยบายการพัฒนาประเทศซึ่งเริ่มเมื่อประมาณ 30 ปีที่แล้ว เป็นผลให้มีการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคม จนในปัจจุบันนี้พบว่าประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเชิงเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นแบบเดิมคือ ระบบสังคมเกษตรกรรมมาเป็นโครงสร้างแบบสังคมอุตสาหกรรมมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงนี้ได้เห็นอย่างชัดเจนจากสถิติต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างเชิงเศรษฐกิจและสังคม

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ของไทย เช่นรายได้เฉลี่ยต่อหัวประชากร สัดส่วนประชากรเมือง/ชนบท สัดส่วนของประชากรในอาชีพเกษตรกรรม/อุตสาหกรรม มีอัตราการเจริญเติบโตของชุมชนเมือง อัตราการเพิ่มประชากร อัตราการรู้หนังสือของประชากร และสัดส่วนประชากรในวัยเด็ก/ผู้ใหญ่ ซึ่งสถิติที่เกี่ยวข้องทั้งหมดนี้ได้บ่งชี้ถึงการเปลี่ยนแปลงทางด้านโครงสร้างเชิงเศรษฐกิจ และสังคมที่เปลี่ยนไปเป็นแบบสังคมอุตสาหกรรมมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้แล้วยังพบว่า การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคมของไทยเป็นไปอย่างสอดคล้องกัน กล่าวคือมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านโครงสร้างเชิงเศรษฐกิจ เช่น มีการเปลี่ยนแปลงรายได้เฉลี่ยต่อหัวประชากร กับการเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้างเชิงสังคม เช่นมีการเปลี่ยนแปลงด้านอัตราการรู้หนังสือของประชากร เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ถึงแม้จะพบว่าการเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างเหล่านี้ก็ตาม แต่ส่วนหนึ่งของโครงสร้างที่มีความสำคัญอย่างยิ่งได้แก่ โครงสร้างเชิงประชากรยังขาดข้อมูลพื้นฐานหลายประการที่บ่งบอกถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวของประชากรไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านความพร้อมที่จะเปลี่ยนไปสู่การเป็นสมาชิกของสังคมที่เป็นแบบอุตสาหกรรมซึ่งการเปลี่ยนแปลงในตัวของประชากรนับเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในการเปลี่ยนแปลงทั้งหมดและหากมิได้เกิดขึ้นแล้ว การพัฒนาไปสู่สังคมแบบอุตสาหกรรมก็ย่อมทำได้ไม่สำเร็จ ดังที่นักพัฒนาหลายคนได้ให้ความเห็นไว้ว่าบุคคลเป็นตัวจักรกลที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ หากบุคคลมิได้มีการพัฒนาแล้ว การพัฒนาย่อมเกิดขึ้นไม่ได้ เพราะฉะนั้นจึงควรมีการลงทุนที่ตัวประชากรได้แก่การสร้างสรรค์ให้ประชากรมีความพร้อม

ในการพัฒนา เมื่อประชากรมีความพร้อมในการรับการพัฒนาแล้ว ก็ย่อมที่จะส่งผลไปถึงการพัฒนาประเทศด้วย สรุปได้ว่าประชากรนับเป็นส่วนที่มีความสำคัญที่สุดในการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาประเทศและทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศชาติ การที่จะพัฒนาประเทศไปในทางใดนั้นควรมีการเตรียมประชากรให้มีความพร้อมที่จะพัฒนาไปในทางนั้นด้วย จุดเน้นที่สำคัญก็คือ ตัวประชากรต้องมีความสอดคล้องกับสภาพของสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปหรือที่กำลังพัฒนาไป ความสอดคล้องนี้มีมากเท่าไรย่อมเกิดผลดีแก่สังคมมากขึ้นเท่านั้น ประเทศไทยเป็นประเทศที่กำลังก้าวไปสู่การเป็นประเทศอุตสาหกรรม

ผลการเปลี่ยนแปลงที่ปรากฏในรูปแบบการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ เมื่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมและเศรษฐกิจเกิดขึ้นในชนบท สิ่งหนึ่งที่ถูกระทบคือการเปลี่ยนแปลงทางด้านสถาบันทางสังคมและทางด้านวัฒนธรรมและนั่นหมายความว่า ได้มีการเปลี่ยนแปลงในส่วนของการค่านิยม ความเชื่อ ของชาวชนบทด้วย ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงในช่วงเวลาที่ผ่านมาขององค์การทางสังคมและเทคโนโลยีของสังคมสมัยใหม่ กล่าวคือ การเกิดองค์การทางสังคมแบบเมืองหรือแบบแผนของระบบอุตสาหกรรม (pattern of industrialism) ซึ่งอาจถือว่าเป็นกระบวนการถ่ายทอดทางสังคมแบบใหม่ที่ขยายตัวเข้าสู่ชนบท จะก่อให้เกิดความสัมพันธภาพ รูปแบบใหม่ของบุคคลที่ไม่เป็นส่วนตัว มีการจ้างแรงงานในภาคเกษตรกรรมและความร่วมมือในการทำฟาร์มที่เป็นทางการ ซึ่งจะก่อให้เกิดระบบสังคมที่ต้องพึ่งพาอาศัยกันอย่างกว้างขวาง

ไปสู่สังคมอุตสาหกรรมนั้น เป็นงานที่มีการศึกษาค้นคว้าอยู่อย่างมากในต่างประเทศ และยังมีฐานทางวิชาการอันได้แก่แนวคิดหรือทฤษฎีหลายอันสนับสนุนอยู่ งานศึกษารวมทั้งทฤษฎีดังกล่าวแล้วนี้ช่วยสรุปรวมได้ว่า ก่อนที่สังคมใดจะพัฒนาไปสู่สังคมทันสมัยหรืออุตสาหกรรมนั้น สังคมนั้นๆ จะต้องมีการประชากรส่วนใหญ่มีบุคลิก ความเชื่อ และค่านิยมที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงนั้นเสียก่อน การศึกษาในเรื่องนี้จึงเป็นเรื่องที่มีความเหมาะสมและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่สังคมไทยในปัจจุบัน เนื่องจากยังไม่มีข้อมูลเหล่านี้หรืองานศึกษาค้นคว้าในด้านนี้อย่างครบถ้วนมาก่อน ที่มีอยู่บ้างก็เป็นเพียงบางส่วนเท่านั้น การศึกษาเพื่อหาค่านิยมที่เกี่ยวกับงานของประชากรไทยในวัยต่างๆ และการได้รับการถ่ายทอดค่านิยมที่เกี่ยวกับงาน ลักษณะทางจิตใจบางประการ เช่นความเชื่ออำนาจภายในตน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ว่าจะมีความสัมพันธ์หรือไม่ อย่างไร กับค่านิยมการทำงานของประชากรไทย ทั้งในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมและในชุมชนที่ไม่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรม

จุดมุ่งหมายในการวิจัย

1 เพื่อศึกษาว่าประชากรไทยที่ได้รับการถ่ายทอดการทำงานจากบิดามารดาและมีความเชื่ออำนาจในตนต่างกัน จะมีค่านิยมในการทำงานด้านต่างๆ เป็นอย่างไร

2 เพื่อศึกษาว่าประชากรไทยที่ได้รับการถ่ายทอดการทำงานจากโรงเรียนและมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่างกัน จะมีค่านิยมในการทำงานด้านต่างๆ เป็นอย่างไร

3 เพื่อศึกษาว่าลักษณะทางจิต-สังคมตัวใดสามารถทำนายค่านิยมในการทำงานแต่ละด้าน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงค่านิยมที่เกี่ยวกับงานของประชากรไทย ได้ทั้งภาพรวมทั้งหมดและรายละเอียดของแต่ละกลุ่มอายุของประชากรไทย

2. ได้ทราบถึงการถ่ายทอดค่านิยมในการทำงานในสังคมไทยว่า บุคคลได้รับมาจากที่ใด มากน้อย ประการใดในระดับอายุที่แตกต่างกัน

3. สามารถวางแนวทางในการพัฒนา ลักษณะทางจิตใจที่สัมพันธ์กับค่านิยมในการทำงาน

4. องค์ความรู้ทางด้านสหวิทยาการที่จะสัมพันธ์กับค่านิยมในการทำงานของประชากรไทย

สมมติฐาน

1. ค่านิยมการทำงานของประชากรไทยจะแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างการถ่ายทอดการทำงานของบิดามารดากับความเชื่ออำนาจในตน

2. ค่านิยมการทำงานของประชากรไทยจะแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างการถ่ายทอดการทำงานจากโรงเรียนกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

3. ลักษณะทางจิตสังคม (การได้รับการถ่ายทอดการทำงานจากบิดามารดา และจากโรงเรียน ความเชื่ออำนาจในตน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์) สามารถทำนายค่านิยมการทำงานด้านต่างๆ ได้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดระยอง โดยแบ่งเป็นเป็นผู้ที่อยู่ในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมและชุมชนที่ไม่เกี่ยวข้องกับ

อุตสาหกรรม กระจ่ายไปตามกลุ่มอายุต่างๆ รวม 8 กลุ่ม คือ กลุ่มเด็ก กลุ่มวัยรุ่น กลุ่มผู้ใหญ่ ตอนต้น และกลุ่มผู้ใหญ่

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น ประชาชนจากอำเภอบ้านค่าย ในตำบลมาบข่า ตำบลนิคมพัฒนา ตำบลบ้านค่าย และตำบลหนองละลอก เนื่องจากในปี พ.ศ. 2530 เป็น ปีที่นิคมอุตสาหกรรมเริ่มดำเนินการ ทำให้ สภาพสังคมบางส่วนเปลี่ยนเป็นสังคม อุตสาหกรรม งานวิจัยนี้ได้เก็บข้อมูลจาก ประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลมาบข่า ตำบลนิคม พัฒนา โดยกำหนดให้เป็นชุมชนที่เกี่ยวข้องกับ อุตสาหกรรม และยังมีบางส่วนที่เป็นสังคม เกษตรกรรม เช่นตำบลหนองละลอก และตำบล บ้านค่าย กำหนดให้เป็นชุมชนที่ไม่เกี่ยวข้องกับ อุตสาหกรรม รวม 211 คน ชุมชนที่เกี่ยวข้อง กับอุตสาหกรรม รวม 211 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวัดตัวแปรในการ วิจัยนี้ ได้แก่แบบวัดค่านิยมในการทำงาน แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แบบวัดความเชื่อ อำนาจในตน แบบวัดการถ่ายทอดทางสังคมใน การการทำงานจากบิดามารดา การถ่ายทอด ทางสังคมในการการทำงานจากโรงเรียน และ แบบสอบถามปัจจัยภูมิหลัง ดังมีรายละเอียดดัง ต่อไปนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล ณ จังหวัด ระยอง ในอำเภอบ้านค่าย ได้แก่ ตำบลมาบข่า ตำบลนิคมพัฒนา ตำบลบ้านค่าย และตำบล หนองละลอก ในเดือนมีนาคม ถึง กันยายน

2537 ด้วยการสัมภาษณ์ บันทึกข้อมูลลงใน แบบสอบถามโดยมีผู้ช่วยวิจัยเป็นนิสิตปริญญาโท ของสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ใช้โปรแกรม SPSS/ PC for window (statistical package for the social science / personal computer for window98 version 9.00)

1. วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 2 ทาง (Two way analysis of variance)
2. วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

(1) จากการวิเคราะห์พบว่า ตรงตาม สมมติฐานข้อ 1 บางส่วน โดยเฉพาะค่านิยมใน การทำงานด้านความมีอิสระที่แปรปรวนไปตาม ปฏิสัมพันธ์ระหว่างความเชื่ออำนาจในตน และ การถ่ายทอดการทำงานจากบิดามารดาในระดับ .05 โดยพบว่าในกลุ่มผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดการ ทำงานจากบิดามารดาน้อยด้วยกัน ผู้ที่มีความ เชื่ออำนาจในตนสูงจะมีค่านิยมในการทำงาน ด้านความมีอิสระสูงกว่าผู้ที่มีความเชื่ออำนาจใน ตนต่ำกว่า ถ้าพิจารณาเฉพาะความเชื่ออำนาจ ในตน จะสอดคล้องกับงานของศักดิ์ชัย นิรัญทวี (2531) และวิชัย เอียดบัว (2534) ที่ศึกษาจิต ลักษณะตรงกันอยู่หนึ่งตัวแปรคือ ความเชื่อ อำนาจในตน-นอกตน และผลวิจัยก็ออกมา คล้ายๆ กัน คือ ครูที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูง จะมีพฤติกรรมการทำงานสูงกว่าครูที่มีความ เชื่ออำนาจในตนต่ำกว่า และความเชื่ออำนาจ ในตนของครูกรุงเทพมหานครเป็นลักษณะที่ สำคัญมาก และเป็นตัวทำนายที่สำคัญที่สุดของ พฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรม ผลการวิจัยที่

สนับสนุนในกลุ่มนิสิตนักศึกษาพบว่าสอดคล้องกันคือนิสิตนักศึกษาที่มีความเชื่ออำนาจในตนเองสูงจะใส่ใจการเรียนรู้ กระตือรือร้น มีลักษณะผู้นำ มีวินัยแห่งตน และมีคุณธรรมแห่งพลเมืองดี และพบงานวิจัยที่สอดคล้องกันในการศึกษาหัวหน้าเกษตรกร ผู้บริหารโรงเรียน ประชาชน นักวิชาการศึกษา เป็นต้น (ศักดิ์ชัย นิรัญทวี, 2532 ; รุ่งทิพย์ สมานรักษ์, 2536 ; วิสุทธิ์ ราษฎร์, 2532 ; สมดุล ชาญนวงศ์, 2533 ; นุชนารถ ธาตุทอง, 2539 ; เปรมสุริย์ เชื้อมทอง, 2536)

ส่วนการถ่ายทอดการทำงานจากบิดามารดานั้น เราได้พบว่ามีความสัมพันธ์กันสูงกับค่านิยมการทำงานด้านต่างๆ มากมาย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2531) ที่พบว่า การอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาสัมพันธ์กับค่านิยมในการทำงานของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 และสอดคล้องกับอาโนล และคอนแรด (Lloyd, 1985 ; citing Wijting, Arnold, & Conrad, 1978) ที่พบว่าพ่อแม่จะมีผลต่อค่านิยมเกี่ยวกับงานของลูก และขึ้นอยู่กับอายุของลูก มิงานวิจัยที่ศึกษา ค่านิยมการทำงานของผู้ปกครองและลูกๆ ที่เรียนในเกรด 6, 9, 10 และ 12 พบว่า ในเด็กเกรด 10 ค่านิยมของเด็กจะคล้ายผู้ปกครองเพศเดียวกัน ในเด็กเกรด 12 ทั้งเด็กชายและ เด็กหญิง จะมีค่านิยมเกี่ยวกับงานเหมือนพ่อ ส่วน มอร์ติเมอร์ (Lloyd, 1985 ; citing Mortimer, 1979) พบว่า ในพ่อผิวขาวและลูกชาย ที่เป็นชนชั้นกลาง พ่อจะมีอิทธิพลต่อความทะเยอทะยานของลูก ส่วนในชนชั้นต่ำ พ่อจะมีอิทธิพลน้อย ฮอฟแมน (Lloyd, 1985 ; citing L.W. Hoffman, 1979) พบว่าทัศนคติของพ่อจะมีบทบาทสำคัญเกี่ยวกับความทะเยอทะยานในงานของลูกสาว เช่นพบว่าลูกสาวที่มีพ่อที่มีทัศนคติทางบวกต่อการทำงานของภรรยา จะมีความขัดแย้งน้อยเกี่ยว

กับงาน และการแต่งงาน และพบว่าลูกสาวที่มีความสามารถสูง จะมีความสัมพันธ์ที่ดีกับพ่อ ส่วนทางเอเชีย Yuan (1994) ศึกษาในไต้หวัน จากกลุ่มตัวอย่างนักเรียน 817 คนพบว่า ค่านิยมการทำงานจะถูกพัฒนามาตั้งแต่วัยเด็ก จนถึงวัยผู้ใหญ่ เด็กเรียนชั้นสูงกว่า และเด็กหญิงได้รับการพัฒนาค่านิยมการทำงานสูงกว่า เด็กที่เรียนชั้นต่ำกว่าและเด็กชาย อิทธิพลของพ่อแม่จะมีสูงสุดต่อค่านิยมการทำงานของเด็กนักเรียนและสอดคล้องกับWARD (1996) ที่พบผลวิจัยว่า อิทธิพลของสังคม เช่น ชุมชน ครอบครัว ตัวแบบบทบาทของผู้ใหญ่ จะมีอิทธิพลต่อค่านิยมการทำงาน

(2) จากการวิเคราะห์พบว่า ตรงตามสมมุติฐานเป็นบางส่วนคือ พบในกลุ่มย่อยบางกลุ่มดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) ค่านิยมในการทำงานด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านสัมฤทธิ์ผล และด้านวิถีชีวิต แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการถ่ายทอดการทำงานจากโรงเรียน โดยพบว่า ในกลุ่มเพศหญิง และชุมชนที่ไม่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงด้วยกัน ผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดการทำงานจากโรงเรียนมาก จะมีค่านิยมทั้งสามด้านสูงกว่าผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดการทำงานจากโรงเรียนน้อยกว่า

2) ค่านิยมในการทำงานด้านความสัมพันธ์กับหัวหน้า และด้านบริการสังคม แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการถ่ายทอดการทำงานจากโรงเรียนในกลุ่มเพศหญิง โดยพบว่าผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงด้วยกัน ถ้าได้รับการถ่ายทอดการทำงานจากโรงเรียนมาก จะมีค่านิยมทั้งสองด้านสูงกว่าผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดการทำงานจากโรงเรียนน้อยกว่า

ซึ่งผลการวิจัยนี้ ได้ผลสอดคล้องกับงานวิจัยในต่างประเทศที่พบว่าเด็กในชั้นเรียนที่สูงกว่าจะมีค่านิยมในการทำงานสูงกว่าเด็กในชั้นเรียนต่ำกว่า ของ Yuan (1994) ซึ่งมีกลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กในประเทศไต้หวัน และงานของ Cohen (1997) ก็พบว่า ค่านิยมการทำงานของนักศึกษาอายุเฉลี่ยปี 1 กับนักศึกษาปีที่ 5 ในวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่ง นักศึกษาปีที่ 5 มีค่านิยมการทำงานภายในสูงกว่านักศึกษาปีที่ 1

(3) สรุปว่าสอดคล้องตามสมมติฐานข้อ 3 บางส่วนคือ

1) ลักษณะจิตสังคมทั้ง 4 ตัวแปร ร่วมกันทำนายคะแนนค่านิยมในการทำงานด้านต่างๆ ได้ครบทั้ง 4 ตัวแปรคือ ค่านิยมในการทำงานด้านความคิดสร้างสรรค์ ทำนายได้ 13.1 % ค่านิยมในการทำงานด้านความมั่นคงปลอดภัย ทำนายได้ 12.5 % ค่านิยมในการทำงานด้านบริการสังคม ทำนายได้ 11.3 % จะพบว่า ค่านิยมในการทำงานทั้ง 3 ด้านนี้ ตัวทำนายที่สำคัญเด่นชัดเป็นอันดับแรกในค่านิยม 2 ด้านใน 3 ด้านคือการถ่ายทอดการทำงานจากบิดามารดา ค่านิยมอีกด้านหนึ่ง ตัวทำนายอันดับแรกคือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

2) ตัวทำนาย การถ่ายทอดการทำงานจากบิดามารดา สามารถทำนายได้เป็นอันดับแรกถึง 6 ค่านิยมในการทำงานด้านการบริหาร ค่านิยมในการทำงานด้านสภาพแวดล้อม ค่านิยมในการทำงานด้านความมั่นคงปลอดภัย ค่านิยมในการทำงานด้านการทำงานหลายๆ ด้าน ค่านิยมในการทำงานด้านอาชีพอิสระ และตัวทำนายการถ่ายทอดการทำงานจากบิดามารดาสามารถทำนายค่านิยมในการทำงานได้ 13 ด้านจาก 15 ด้าน แสดงให้เห็นว่าอิทธิพลจากครอบครัวจะมีความสัมพันธ์อย่างสูงกับค่านิยมในด้านต่างๆ สอดคล้องกันใน

การศึกษานักเรียนมัธยมศึกษาของไทย นักเรียนชั้นประถมศึกษาได้หวัน นักเรียนเกรด 6, 9, 10 และ 12 ในอเมริกา บิดาและมารดาชนชั้นของครอบครัว ชุมชน ตลอดจนเชื้อชาติ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์, 2531 ; Lloyd, 1985 ; citing Wijting, 1978 ; Mortimer, 1976 ; L.W. Hoffman, 1979)

3) ตัวทำนาย ความเชื่ออำนาจในตนเองสามารถทำนายได้เป็นอันดับแรกถึง 6 ด้าน ค่านิยมการทำงาน คือ ค่านิยมในการทำงานด้านสัมฤทธิ์ผล ค่านิยมในการทำงานด้านวิถีชีวิต ค่านิยมในการทำงานด้านผู้ร่วมงาน ค่านิยมในการทำงานด้านสุนทรีย์ ค่านิยมการทำงานด้านความมีอิสระ และตัวทำนายความเชื่ออำนาจในตนเองสามารถทำนายค่านิยมในการทำงานได้ 10 ด้าน จาก 15 ด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของการ์เนอร์ (Lloyd, 1985 ; citing Gardner, 1981) ที่พบว่าในเด็กระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จะมีความสัมพันธ์กันระหว่างบุคลิกภาพการทำงาน ความเชื่ออำนาจในตนเอง และวุฒิภาวะทางอาชีพ กลุ่มวัยรุ่นที่ไม่รู้ว่าอะไรคือ สิ่งที่เขาต้องการทำ เขาเบื่อหน่ายไม่มีความรับผิดชอบในงาน จะเชื่อว่าปัญหาเกี่ยวกับอาชีพไม่มีความสัมพันธ์กับการทำงานของเขา เป็นพวกมีความเชื่ออำนาจนอกตน แต่ผู้ที่มีการวางแผนการพัฒนาการทางอาชีพ จะมีความเชื่ออำนาจในตน ปรับปรุงทัศนคติต่องาน และวุฒิภาวะทางอาชีพ

4) ตัวทำนาย แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สามารถทำนายได้เป็นอันดับแรก สองค่านิยมในการทำงานคือ ค่านิยมในการทำงานด้านความมีศักดิ์ศรี และค่านิยมในการทำงานด้านบริการสังคม และตัวทำนายแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สามารถทำนายค่านิยมในการทำงานได้ 7 ด้านจาก 15 ด้าน

- 5) ตัวทำนายการถ่ายทอด ถ่ายทอดการทำงานจากบิดามารดา ซึ่งจะเห็นการทำงานจากโรงเรียนสามารถทำนายได้ ได้ว่า ลักษณะทางจิตใจจะเป็นตัวทำนายใน 2 เป็นอันดับแรก หนึ่งค่านิยมคือ ค่านิยมในการ อันดับแรก ที่มีต่อค่านิยมในการทำงานด้านนี้ ทำงานด้านบริหาร และสามารถทำนายค่านิยม
- 7) เพอร์เซนต์การทำนาย ได้ 8 ด้านจาก 15 ด้าน สอดคล้องกับงานวิจัย อันดับสอง คือ 13.1 % มีอยู่ในค่านิยมการของ โคเฮน (Cohen, 1997) ที่พบว่านักศึกษา ทำงานสองด้าน คือ ค่านิยมการทำงานด้านอายุเวทีปี 5 จะมีค่านิยมในการทำงานสูงกว่า สร้างสรรค์ และค่านิยมการทำงานด้านการศึกษานักศึกษาปีที่ 1 ทำงานหลายด้าน โดยค่านิยมทั้งสองด้านมีตัวทำนายสองตัวแรกตรงกันคือ การได้รับการถ่ายทอดการทำงานจากบิดามารดา และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
- 6) เพอร์เซนต์การทำนาย สูงสุดอยู่ในค่านิยมการทำงานด้านสัมฤทธิ์ผลคือ 14.6 % โดยมีตัวทำนายที่สำคัญคือ ความเชื่ออำนาจในตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการ

บรรณานุกรม

- นุชนารถ ธาตุทอง. (2539). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความขัดแย้งในบทบาท ความคลุมเครือในบทบาทลักษณะทางจิตบางประการกับพฤติกรรมการทำงานของนักศึกษาวิชาการศึกษาในส่วนภูมิภาค. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. (อัสสำเนา)
- เปรมสุริย์ เชื้อมทอง. (2536). จิตลักษณะของผู้บริหารและสภาวะการณ์ของกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลของโรงเรียน. วิทยานิพนธ์ กศด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2531). การศึกษาค่านิยมในการทำงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- เพ็ญแข ประจวบจันทน์ และอ้อมเดือน สดมณี. (2529). การยึดหลักทางศาสนาในการดำรงชีวิตของชาวชนบทไทยและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง. รายงานการวิจัย ฉบับที่ 34. สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- รุ่งทิพย์ สมานรักษ์. (2536). ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะชีวสังคมและจิตวิทยากับความพึงพอใจในการทำงานของครูประถมศึกษาที่สอนอยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกันในจังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- วิชัย เอียดบัว. (2534). ลักษณะจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมจัดการทางวิชาการของครูประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วิสุทธิ ราตรี. (2532). ปัจจัยด้านผู้บริหารโรงเรียนที่สัมพันธ์กับความสำเร็จของโรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทยากจน. ปรินิพนธ์ กศ.ค. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ศักดิ์ชัย นิธิวุฒิวี. (2531). ความแปลกแยกกับพฤติกรรมการทำงานของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ กศ.ค. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สมดุจชัย ชานนวงค์. (2533). การศึกษาคุณลักษณะทางจิตใจของประชากรไทยที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่มีระดับการพัฒนาต่างกัน. ปรินิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

Cohen, Sarah Sicks. (1997). "A Comparison of work values of Freshmen and fifth year occupational therapy students," **Dissertation Abstracts International**. 35(04) : 1012

Lloyd, M.A. (1985). **Adolescence**. New York : Harper & Row Publishers.

Ward, Mark D. (1997). "The Impact of an Individual's Preparation for work on work values, Work Beliefs and Initial Work Outcomes (Job Satisfaction)", **Dissertation Abstracts International**. 57(08) : 3470.

Yuan, Chin-Huang. (1994). The Relationship of work Values, grade, gender, and parental influences on career development of secondary students in Taiwan," **Dissertation Abstracts International**. 54(09) : 4947.